

Alla svenska partiledare väljer vänsterkandidater i USA-val

Presidentvalet i USA tilldrar sig stort intresse även i Sverige. De svenska partiledarna tillfrågades vilken kandidat de stödjer.

"Hillary Clinton", svarade Lars Ohly, Maria Wetterstrand, Mona Sahlin, Maud Olofsson, Göran Hågglund och Jan Björklund.

"Barack Obama", svarade Fredrik Reinfeldt.

Samtliga svenska partiledare vill alltså se en demokrat som president i USA. Vad säger det i frågan om skatter och offentliga system?

Alldeles i detalj har väl inte Clinton och Obama utformat sina politiska program, så länge det rör sig om primärval. Men det är rätt klart vart de strävar:

● **Progressionen för inkomstskatten** ska öka. Högsta marginalskattesats i USA är nu 35 procent, till det tillkommer inkomstskatt i de flesta delstater. De båda demokraterna vill höja skattesatsen och låta fler träffas av högre marginalskatt.

● **Skatten på reavinst**er och utdelningar ska höjas kraftigt. Den är nu 15 procent. Demokraterna lutar åt att avskaffa den särskilda skattesatsen för kapital och låta även reavinst och utdelningar beskattas med den reguljära inkomstskattesatsen. Det innebär för många åtminstone en fördubbling av skatten på sparande och försäljning.

● **Arvsskatten**, som ofta är skyhögt i USA, ska vara kvar.

● **Bolagsskatten**, som likaså är bland den högsta i världen med cirka 45 procent, ska inte sänkas.

● **Amerikaner med utbildning** och något högre inkomst än genomsnittet ska få betala **socialavgifter** även på inkomstandelar som inte ger försäkringsförmåner, det vill säga karaktären av försäkring ska bytas mot ökad skatt.

● **Absolut nej** till varje inslag av **premierreserv**, det vill säga individuellt sparande, i det offentliga pensionssystemet.

● **Absolut nej** till **skolpeng**; offentlig skolmonopol ska gälla.

● **Absolut nej** till **avreglering** av viktiga marknader där det offentliga har stor ägarmakt, som energisektorn.

● **Priskontroll** införs för läkemedel, det vill säga den goda betalning för innovativa läkemedel som har gett Amerika sådan överlägsen utvecklingskraft jämfört med Europa ska avskaffas.

Att kommunistledaren Lars Ohly känner sig befryddad med en sådan politisk inriktning kan jag för-

stå. Men hur kommer det sig att samtliga borgerliga partiledare säger sig göra det?

JAG KAN SE några tänkbara förklaringar:

1. Okunnighet. Man kanske inte vet så mycket om var partierna och kandidaterna står i sakfrågor, utan har mer gått på medieintryck.

2. Mediebilden i Sverige. Den svenska journalistkåren älskar demokraterna och avskyr republikanerna, vilket avspeglas i rapporteringen – därmed möjligen även i föreställningarna om amerikansk politik hos våra partiledare.

3. Vänsterklimatet i Sverige. Kanske är den svenska politiska skalan så vriden att alla partier, vid en internationell jämförelse, befinner sig på den vänstra halvan.

4. Politisk korrekthet. De borgerliga partiledarna tror måhända att de skulle drabbas av kritik om någon av dem svarade "John McCain" (den republikanske presidentkandidat som för övrigt var först i senaten med att, tillsammans med Joe Liebermann, väcka klimatfrågan).

JAG KAN INTE BEDÖMA vad som väger tyngst i vågskålen. Jag har dock svårt att tro att internationellt väl orienterade partiledare i Sverige är okunniga om amerikansk politik. De reser mycket och bör ha tillräckligt med kunskap för att inte falla för medievinklingar. Förklaringarna tre och fyra förefaller därför mest troliga. Men utfallet är likväl märkligt. I flera av de frågor jag nämnt ovan – som inställningen till avreglering, premierreserv i pensionssystemet, bolagsskattens höjd och skolpeng – befinner sig ju Clinton och Obama till vänster även om de svenska socialdemokraterna. Så det finns nog ett inslag av politisk korrekthet, så typiskt för Sverige. Vissa saker bör helst inte sägas, däribland att man i ett amerikanskt presidentval sympatiserar med en republikan.

Själv röstade jag på John McCain i mitt första primärval som amerikansk medborgare.

Hans Bergström

Hans Bergström
docent i statsvetenskap
och fd chefredaktör för Dagens Nyheter

